

شخصیت‌های رنگی در تحصیل

مؤلفان

دکتر احمد صادقی

عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان

دکتر فاطمه سمیعی

عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان

سرشناسه

صادقی، احمد ۱۳۵۵ -

عنوان و نام پدیدآور

شخصیت‌های رنگی در تحصیل مولفان احمد صادقی، فاطمه

سمیعی

مشخصات نشر

اصفهان: نشر نوشته، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری

ص ۷۹

فروست

تخصیص‌های رنگی: ۲.

شابک

۳۵۰۰۰ ریال ۹۴-۲-۶۰۰۵-۶۷۸-۹۷۸

وضعیت

فیا

فهرست‌نویسی

کتابنامه: ص ۷۹.

یادداشت

شخصیت‌سنجی

موضوع

آزمون‌های شخصیت

موضوع

خودشناسی

موضوع

مشاوره آموزشی

موضوع

سمیعی، فاطمه، ۱۳۵۱ -

شناسه افزوده

۱۳۹۳ ۳۲ ص ۲/۵۱/۶۶۶۸/۵۱

رده‌بندی کنگره

رده‌بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

۹۵۵/۷۸

۲۶۵۳/۸۴

اصفهان - خیابان فلسطین - ساختمان نوید

کد پستی: ۸۱۴۳۹۸۴۱۳۶

تلفن: ۰۳۱-۳۲۲۲۶۴۴۵-۳۱ دورنگار: ۰۳۱-۳۲۲۲۰۸۶۱۰

E-mail: NEVESHTE_PUB@Yahoo.co.uk

شخصیت‌های رنگی در تحصیل

نوشته‌ی: دکتر احمد صادقی و دکتر فاطمه سمیعی

طراح جلد: محمد علی نریمانی

لیتوگراف: طلوع

چاپ: هشت بهشت

صحافی: میپاهان

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول پاییز ۱۳۹۳

قیمت: ۳۵۰۰ تومان

شابک: ۹۴-۲-۶۰۰۵-۶۷۸-۹۷۸

ISBN: 978-600-6005-94-2

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار.....
۹	مقدمه.....
۱۳	من چه رنگی هستم؟.....
۲۱	شخصیت‌های رنگی در مطالعه.....
۳۱	شخصیت‌های رنگی در برنامه‌ریزی.....
۴۱	شخصیت‌های رنگی در جلسه‌ی امتحان.....
۵۱	شخصیت‌های رنگی در انتخاب رشته.....
۶۱	شخصیت‌های رنگی در کلاس.....
۶۷	شخصیت‌های رنگی و سبک‌های یادگیری و یاددهی.....
۷۲	شخصیت‌های رنگی و تعامل معلم و فراگیر.....
۷۷	سخنی با معلمان.....
۷۹	منابع.....

پیشگفتار

نقش تفاوت‌های فردی در تربیت، یادگیری و آموزش بر کسی پوشیده نیست. خودشناسی و توجه به اینکه من کیستم؟ چه توانایی‌هایی دارم؟ نقاط قوت و ضعفم کدام است؟ چراغ راه دانش‌آموزان، دانشجویان و اساتید و معلمان برای عملکرد بهتر در نظام آموزشی و سیستم یاددهی و یادگیری است. دانش‌آموزان و دانشجویان جهت کسب موفقیت بیشتر تحصیلی نیاز دارند تا به ابعاد رفتار یادگیری و تحصیلی خود آگاه باشند تا نقاط ضعفشان را پوشش داده و نقاط قوتشان را بهبود بخشند و اساتید و معلمان جهت برقراری ارتباط مؤثر و بهتر و انجام وظایف آموزشی و تربیتی خود لازم است با دقت، تعمق و تفکر فراگیران را تحت‌نظر قرار داده و با تعاملات روزانه و مکرر به شناختی از فراگیران دست یابند.

در این راستا، رسیدن به شناخت درست و منطقی از توانایی‌ها، نیازها و ویژگی‌های رفتاری و خصوصیات روانی فراگیران توسط اساتید و معلمان بسیار مهم است. زمانی که فراگیری خودش را درست نشناسد و یا درست شناخته نشود و مطابق نیازهای او عمل نشود، نظام آموزشی را غیرقابل تحمل خواهد دانست و فشارهای روانی ناشی از آموزش، آسیب‌های جدی مانند بی‌اعتمادی، نفرت، فرار، اضطراب و ترس را به او وارد خواهد کرد و منجر به بروز رفتارهای منفی غیرقابل تحمل و غیرقابل جبران خواهد شد.

بنابراین و با توجه به نقش بسیار مهم خودشناسی تحصیلی در کمک به فراگیران و معلمان در موفقیت آنان و عملکرد کامل‌تر و بهتر آنان، کتاب «شخصیت‌های رنگی در تحصیل» به عنوان دومین کتاب از سلسله کتاب‌های «شخصیت‌های رنگی» سعی نموده است مطالبی در هشت فصل در رابطه با انواع فراگیران، رفتارها و ویژگی‌های خاص آن‌ها، نگرش‌ها، نیازها، ارزش‌ها، رفتارهای مطالعه کردن، نحوه‌ی برنامه‌ریزی نمودن، امتحان دادن، انتخاب رشته کردن، سبک‌های یادگیری و نیز در ارتباط با انواع معلمان و رفتارهای آنان، نحوه‌ی امتحان گرفتن، انتظارات و توقعات ایشان از فراگیران و سبک‌های یاددهی آن‌ها به زبانی ساده و بر اساس نظریه‌ای علمی و پژوهشی بیان نماید.

این کتاب برای کلیه‌ی دانش‌آموزان، دانشجویان، اساتید، معلمان، مدیران، والدین و همین‌طور مشاوران تحصیلی، متخصصان تعلیم و تربیت و تمام افراد مرتبط با آموزش و یادگیری قابل استفاده است. خوانندگان عزیز می‌توانند پس از مطالعه فصل اول و شناخت رنگ شخصیت خود با توجه به نیازشان به فصل مربوطه مراجعه کرده و مطالب مورد نیازشان را مطالعه نمایند.

علی‌رغم تلاش مؤلفان در ارائه‌ی یک کار بی‌نقص ممکن است کاستی‌هایی در تنظیم مطالب کتاب باشد که از خوانندگان محترم تقاضا داریم نظرها، پیشنهادهای و انتقادهای خود را به آدرس زیر ارسال فرمایند.

Asadeghi22@gmail.com
Samiee_fatemeh@yahoo.com

احمد صادقی - فاطمه سمیعی

۱۳۹۳

مقدمه

همیشه یکی از سؤال‌های دانش‌آموزان و دانشجویان این است که چرا علی‌رغم این‌که برنامه‌ریزی می‌کنند تا به صورت منظم‌تری به مطالعه بپردازند، باز موفق به اجرای آن نمی‌شوند؟ یا گاهی اولیای آنان می‌پرسند، چرا فرزندان آنان در پرداختن به وظایف تحصیلی و انجام آن علی‌رغم یکسان بودن روش تربیتی‌شان با هم متفاوتند؟ همین‌طور از معلمان و اساتید شنیده‌ایم که چرا بعضی از دانش‌آموزان و دانشجویان با وجود اجرای روش‌های تشویقی و انگیزشی، باز تلاش چندانی برای یادگیری یا همکاری در فعالیت‌های تحصیلی ندارند؟ ولی برخی دیگر خود به خود منظم‌اند و با انگیزه‌ی بیش‌تری عمل می‌کنند؟

بهترین پاسخ به این سؤال‌ها را می‌توان در تفاوت افراد از نظر شخصیت تحصیلی و شغلی آنان جستجو کرد. براساس نظریه‌های مشاوره‌ی تحصیلی، همه‌ی افراد با تیپ‌های شخصیتی متفاوت عملکردهای تحصیلی متفاوتی از خود نشان می‌دهند. لذا، لازم است برای گرفتن نتیجه‌ی بهتر از فرآیند تحصیل، به جای یک برنامه‌ی ثابت و یکسان برای همه‌ی افراد، ابتدا نوع شخصیت تحصیلی آنان را شناسایی و سپس برنامه‌ی تحصیلی، شیوه‌ی مطالعه و روش‌های تشویقی را براساس و هماهنگ با تیپ شخصیتی آنان سازگار و تنظیم کنیم. جهت آمادگی برای مطالعه‌ی فصل‌های مختلف کتاب شخصیت‌های رنگی در مدرسه، ابتدا به معرفی انواع شخصیت تحصیلی و دسته‌بندی افراد می‌پردازیم و سپس برای

تشخیص دقیق تیپ شخصیتی افراد، آزمونی معرفی شده است که می‌توان از آن استفاده نمود.

نظریه رنگ‌های واقعی

نظریه‌ی رنگ‌های واقعی یکی از نظریه‌های مشاوره تحصیلی- شغلی است که توسط لوری^۱ که خود معلم دوره‌ی راهنمایی بود، در سال ۱۹۷۹ و بعد از آن توسط کلایل^۲ برای کمک به افراد در زمینه‌ی انتخاب شغل، رشته و موفقیت تحصیلی و شغلی مطرح شده است. براساس این نظریه، افراد دارای توانمندی‌ها، علایق، ارزش‌ها و عملکردهای متفاوتی هستند. اگرچه در برخی از موارد نقاط مشترکی هم بین آن‌ها دیده می‌شود. به طور کلی، تفاوت و تشابه بین افراد باعث شده است که صاحب‌نظرانی که انسان را مورد مطالعه قرار می‌دهند، جهت سهولت درک رفتار آدمی، او را به دسته‌های مختلفی طبقه‌بندی کنند و در گروه‌های گوناگونی قرار دهند. به عنوان مثال، اولین کسی که سعی کرد افراد را دسته‌بندی کند، بقراط بود. او معتقد بود همه‌ی افراد در چهار گروه بلغمی مزاج، صفراوی مزاج، سودایی مزاج و دموی مزاج قرار دارند. بعد از او هم در زمان‌های مختلف و توسط افراد مختلف در رشته‌ها و تخصص‌های گوناگون، دسته‌بندی‌های مختلفی برای تیپ‌های شخصیتی انجام شد. در راستای همین سنت یعنی شناسایی تیپ‌های شخصیتی و گروه‌بندی آن‌ها، لوری نیز افراد را در چهار تیپ شخصیتی گروه‌بندی کرد. ولی به جای استفاده از اصطلاحات روان‌شناسی، ذوق به خرج داده و از چهار رنگ نمادین برای نام‌گذاری تیپ‌های شخصیتی استفاده کرد. بر اساس نظریه‌ی آن‌ها تیپ‌های شخصیتی افراد عبارتند از: آبی، سبز، نارنجی و طلایی. کلایل (۱۹۹۸) معتقد است در صورتی که افراد نسبت به تیپ شخصیتی‌شان آگاهی داشته باشند و کاملاً

^۱- Lowry, D.

^۲- Kalil, C.

آنرا بشناسند در مسیر زندگی تحصیلی، شغلی و حتی اجتماعی‌شان می‌توانند موفق‌تر بوده و عملکرد بهتری از خود نشان دهند. سؤالی که اکنون مطرح می‌شود این است که ویژگی‌های هر یک از افراد آبی، سبز، نارنجی و طلایی چیست؟ پاسخ این سؤال در ادامه آمده است.

افراد آبی

رنگ آبی نماد آرامش است و آبی‌ها افرادی هستند که به دنبال بیان، درک احساسات و آرامش‌اند. عشق و علاقه، محبت و هم‌دلی از ارزش‌های آن‌هاست. آبی‌ها افرادی صادق، صمیمی، عاطفی، رمانتیک، خلاق، شنونده و اهل روابط بین فردی هستند. به برقراری ارتباط و بودن با سایرین بیش‌تر از هر چیز اهمیت می‌دهند. حمایت و کمک بدون چشم‌داشت آن‌ها باعث می‌شود گاهی از خودشان هم غافل شوند و کارهای خودشان ناتمام بماند و حتی به درخواست مکرر دیگران برای کمک نمی‌توانند «نه» بگویند. مشتاق رابطه برقرار کردن با دیگران هستند و آنان را به خوبی درک می‌کنند ...

افراد سبز

رنگ سبز نماد رشد، پویایی و تعالی است. افراد سبز مدام در فکر یادگیری و ارتقای دانش خویش هستند. می‌توان گفت سبزه‌ها افرادی علاقه‌مند به مطالعه و یادگیری، مستقل، منطقی، دانشمند، دارای صلاحیت و مهارت، تحلیل‌گر، منتقد، با اعتماد به نفس، اهل چالش و کشف حقیقت هستند. سبزه‌ها ترجیح می‌دهند در یک فضای علمی باشند و در جلسه‌های آموزشی و مباحثه علمی شرکت کنند تا این‌که با دیگران بدون هدف به گپ زدن و گفت و گو مشغول شوند یا با تماشای برنامه‌های تلویزیونی خود را سرگرم کنند. اگر آن‌ها برنامه تلویزیونی هم ببینند، ترجیح می‌دهند برنامه‌ها مستند و علمی باشد. از لحاظ فکری مستقل‌اند و در صورت مشاهده بی‌صلاحیتی و عدم شایستگی انتقاد می‌کنند.

افراد نارنجی

نارنجی نماد هیجان و انرژی است. نارنجی‌ها برای تفریح، هیجان و ماجراجویی ارزش زیادی قائل‌اند. به راحتی حرف‌شان را می‌زنند و کم‌تر خودشان را سانسور می‌کنند. نارنجی‌ها افرادی بازیگوش، شوخ‌طبع، تنوع‌طلب، هیجانی، برون‌گرا، پراکنده، مستقل، منعطف، فعال، با انرژی، خوش‌بین، و لخرج، بی‌نظم و بدقول هستند. آن‌ها نه براساس برنامه‌ریزی، بلکه بیشتر طبق هیجانات‌شان عمل می‌کنند. زیرا قرار گرفتن در چهارچوب، برنامه و مقررات ناخوشایندترین رویداد زندگی آن‌هاست. آن‌ها دوست دارند جیب‌شان پر از پول باشد تا به راحتی با خرج کردن لذت بیش‌تری ببرند.

افراد طلایی

رنگ طلایی نماد دقت، نظم و سازمان‌یافتگی است. یک فرد طلایی کمال‌گرا، مسئولیت‌پذیر، صادق، وابسته، باثبات، سازمان‌یافته، متعهد، دقیق، برنامه‌ریز، قابل پیش‌بینی و منظم است. طلایی‌ها ترجیح می‌دهند یک زندگی باثبات و سازمان‌یافته داشته باشند. مسئولیت‌هایشان مشخص و روشن باشد تا به طور دقیق آن‌ها را اجرا کنند. از بی‌نظمی، بدقولی و ناهماهنگی خوششان نمی‌آید و این امر آرامش آن‌ها را برهم می‌زند.